de Rechtspraak

Raad voor de rechtspraak

De Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid
A. Broekers-Knol
Postbus 20301
2500 EH Den Haag

Afdeling strategie

bezoekadres
Kneuterdijk 1
2514 EM Den Haag

correspondentieadres
Postbus 90613
2509 LP Den Haag

t (088) 361 00 00
f (088) 361 00 22
www.rechtspraak.nl

datum 11 november 2020
doorkiesnummer
e-mail wetgeving.rvdr@rechtspraak.nl
ons kenmerk
uw kenmerk
bijlage(n)
onderwerp Advies Wijziging Vreemdelingenwet 2000 teneinde te voorzien in herziening van de regels voor niet tijdig beslissen op aanvragen op grond van de Vreemdelingenwet 2000

Geachte mevrouw Broekers-Knol,

Bij brief van 15 oktober 2020, kenmerk , verzocht u de Raad voor de rechtspraak (de 'Raad') advies uit te brengen inzake de Wijziging van de vreemdelingenwet 2000 teneinde te voorzien in herziening van de regels voor niet tijdig beslissen op aanvragen op grond van de Vreemdelingenwet 2000 (het 'Wetsvoorstel').

HET WETSVOORSTEL

Op 10 juli 2020 is de Tijdelijke wet opschorting dwangsommen IND in werking getreden.[1] In die wet wordt geregeld dat tijdelijk niet langer dwangsommen hoeven worden te betaald als de Minister c.q. Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (hierna: de minister) te laat beslist op een asielaanvraag. Het thans ter advisering voorliggende Wetsvoorstel voorziet in afschaffing van de dwangsomverplichtingen voor beslissingen op alle aanvragen op grond van de Vreemdelingenwet 2000.

Daarnaast regelt het Wetsvoorstel dat het opnieuw mogelijk wordt in alle vreemdelingenzaken beroep tegen niet tijdig beslissen in te stellen bij de bestuursrechter. Onder de Tijdelijke wet is dit voor asielzaken opgeschort voor een periode van één jaar. In het kader van dit beroep kan de bestuursrechter de minister opdragen binnen een bepaalde termijn te beslissen maar kan hij geen dwangsom meer opleggen.

Ingevolge artikel 42, vijfde lid, van het Wetsvoorstel kunnen bij wijze van uitzondering, in naar behoren gerechtvaardigde gevallen, de in het eerste en vierde lid bepaalde beslistermijnen voor de IND met ten hoogste drie maanden worden verlengd wanneer dit noodzakelijk is met het oog op een behoorlijke en volledige behandeling van de aanvraag.

[1] Wet van 8 juli 2020, houdende een tijdelijke wet tot opschorting van regels omtrent dwangsommen en het instellen van beroep bij niet tijdig beslissen op een asielaanvraag (Tijdelijke wet opschorting dwangsommen IND), Stb. 2020, 242.

In artikel 71b, eerste lid, van het wetsvoorstel is bepaald dat de minister driemaandelijks een rapportage stuurt aan de Staten-Generaal waarin voor te onderscheiden categorieën aanvragen op grond van deze wet wordt vermeld in hoeverre binnen de geldende wettelijke termijnen wordt beslist.

Na overleg met de gerechten, adviseert de Raad als volgt.[2]

ADVIES

Beroep niet tijdig beslissen
De Raad vraagt zich af of artikel 71d van het Wetsvoorstel voldoende grondslag biedt om het bestuursorgaan te dwingen een nieuw besluit te nemen bij een beroep niet-tijdig beslissen. Omdat het niet mogelijk is hieraan een dwangsom te verbinden, heeft de bestuursrechter in een voorkomend geval geen pressiemiddel om de opgelegde beslistermijn af te dwingen. De Raad vraagt zich af of dit de rechtsbescherming van de vreemdeling ten goede komt. Het verdient daarom aanbeveling in de Memorie van Toelichting (MvT) toe te lichten waarom de enkele opdracht van de rechter om binnen een gegeven termijn te beslissen, voldoende wordt geacht om te waarborgen dat binnen de door hem opgelegde termijn wordt beslist.

Verlenging beslistermijn
In artikel 42, vijfde lid, van het Wetsvoorstel is de zinsnede “naar behoren gerechtvaardigde gevallen” uit artikel 31, derde lid, van de Procedurerichtlijn overgenomen. Dit is een vaag criterium dat in de MvT niet verder wordt verduidelijkt. Het verdient aanbeveling nader toe te lichten wat onder dit criterium wordt verstaan.

Overgangsrecht
De Tijdelijke wet biedt geen rechtsmiddel tegen het niet tijdig beslissen. Met onderhavig Wetsvoorstel wordt hier opnieuw in voorzien. Dit betekent evenwel dat als het Wetsvoorstel kracht van wet krijgt, die wet in zoverre in de plaats moet treden van de Tijdelijke wet. Artikel IV van het Wetsvoorstel voorziet hier evenwel niet in en de Raad adviseert om dit alsnog te doen.

WERKLAST

Het Wetsvoorstel leidt naar inschatting van de Raad niet tot substantiële gevolgen voor de werklast van de Rechtspraak.

[2] De Raad voor de rechtspraak heeft op grond van artikel 95 van de Wet op de rechterlijke organisatie een wettelijke adviestaak met betrekking tot nieuwe wets- en beleidsvoorstellen die gevolgen hebben voor de rechtspraak. De adviezen worden vastgesteld na overleg met de gerechten. De Raad voor de rechtspraak is een adviescollege in de zin van artikel 79 en 80 van de Grondwet. Bij het opstellen van zijn adviezen beoordeelt de Raad de voorgenomen wet- en regelgeving in het bijzonder op de gevolgen voor de organisatie en de werklast van de gerechten en op de (praktische) toepasbaarheid en uitvoerbaarheid. Rechters zijn bij de behandeling van individuele zaken niet gebonden aan de inhoud van de wetgevingsadviezen van de Raad voor de rechtspraak.

de Rechtspraak

Raad voor de rechtspraak

CONCLUSIE

De Raad voor de rechtspraak geeft u in overweging om het Wetsvoorstel op de in dit advies genoemde onderdelen te verduidelijken dan wel aan te passen.

TOT SLOT

Indien na het uitbrengen van dit advies het Wetsvoorstel op belangrijke onderdelen wordt gewijzigd of indien uit nadere uitvoeringsregelgeving belangrijke werklastgevolgen voortvloeien, dan wordt de Raad graag in de gelegenheid gesteld daarover aanvullend te adviseren. Met het oog op de voorbereiding van de gerechten op de invoering van het Wetsvoorstel, stelt de Raad er prijs op als hij geïnformeerd wordt over de indiening van het Wetsvoorstel bij de Tweede en de Eerste Kamer en de plaatsing van de definitieve wetstekst in het *Staatsblad*. Ook eventuele nadere regelgeving volgend op dit Wetsvoorstel met gevolgen voor de rechtspleging valt binnen het adviesrecht van de Raad. Voor zover van toepassing, ontvangt de Raad graag een adviesaanvraag voor deze nadere regelgeving.

Hoogachtend,

Voorzitter Raad voor de rechtspraak